

Program for Stange Høyre 2023–2027

Muligheter for alle og frihet til å velge

Stange er en kommune som har mange muligheter. Vi ligger sentralt til mellom by og land, med store jord- og skogsbruksarealer og kort vei til både byliv og friluftsliv. Vi har kort vei til Norges hovedflyplass og hovedstad. Og vi har plass til flere; både mennesker og næringsliv.

Samfunnet er i utvikling, og ting endrer seg. Vi vet om flere utfordringer som vil møte oss i Stange fremover. Samtidig skal vi være beredt på å håndtere utfordringer som vi ikke alltid kan forutse. Vi tror at vi har alle muligheter til å utvikle en god kommune som møter framtidens behov, men vi må tørre tenke nye tanker og løsninger. Vi i Stange Høyre ønsker å være med på denne jobben.

En trygg eldreomsorg

Vi blir stadig flere eldre i Stange, vi lever lengre og har bedre helse. Samtidig er det flere som trenger helsehjelp, og det er utfordrende å rekruttere ansatte til omsorgsyrkene. Vi ønsker at innbyggerne skal føle seg trygge og ivaretatt og motta gode og forutsigbare tjenester. Stange Høyre ønsker en utredning av fremtidig behov for sykehjemsplasser, omsorgsboliger, avlastningsplasser og antall ansatte. Resultatet av utredningen må innarbeides i planverk og budsjetter.

En moderne fremtidsskole

Stange har mange skoler som trenger mye vedlikehold. Rekruttering av lærere vil kunne bli vanskeligere, da nyutdannede lærere i dag har høyere kompetanse og høyere utdanning i de fagene de underviser i, men undervisningskompetanse i færre fag. Stange Høyre ønsker gode og moderne skolebygg der elevene trives og har gode klassemiljøer og flere venner. Vi ønsker at lærerne har større fagmiljøer å samarbeide med. Stange Høyre ønsker at elever fra Åsvang, Breidablikk og Solvin flyttes til Romedal. Og at elever fra Espa flyttes til Tangen. Vi må sørge for nødvendig oppgradering av skolene i Romedal og på Tangen for å ta imot de nye elevene og nybygg på Stange skole.

Næringslivskommunen Stange

Stange ligger sentralt i østlandsområdet, og er ideell for etablering av mer næringsliv enn vi har i dag. Stange skal være en JA-kommune, hvor aktører i næringslivet finner det naturlig å etablere seg og utvikle bedrifter. Stange Høyre vil utvikle flere næringsarealer. Arealer i nærheten av Stange, Tangen og Romedal må utvikles, slik at de blir mer attraktive for arbeidsplasser som trenger nærhet til kollektivtransport til Gardermoen og Oslo-området. Vi ønsker også å utvikle området Sørli/Skavabakken.

Ja til frivilligheten

Alt kan ikke løses av det offentlige. Dette ble veldig synlig under pandemien. Frivillige lag, menigheter og organisasjoner skal få anerkjennelse, og kommunen må bygge opp under og støtte den enorme innsatsen de gjør. Stange Høyre vil arbeide for at Vestbygdvegen med tilhørende gårder og næringsvirksomhet legges inn i «Nasjonale turistveger, støtte «Matutdeling i Stange», støtte den frivillige innsatsen for å utvikle og vedlikeholde turstier, støtte satsingen innen breddeidretten, og tilrettelegge for at alle som ønsker kan delta i fysisk aktivitet. Vi ønsker å tilby frivillige lag og organisasjoner mulighet til rimelig leie av kommunale bygg til kultur, idrett eller andre frivillighetsformål.

En kommune over alle grenser

Stange kommune har tett samarbeid med nabokommunene våre, der interkommunale selskap ledes av valgte styrever i stedet for kommunestyrene. Kommunegrensen deler i dag bygder og tettsteder som naturlig hører sammen. Stange Høyre ønsker en god forvaltning av kommunen vår, og at ressursene brukes på tjenester til innbyggerne og ikke dobbelt byråkrati. Stange Høyre ønsker å utrede hvilke fordeler og ulemper en kommunesammenslåing med Hamar vil ha.

Skoler og barnehager

Skole

Opplæring er en av kommunens største og viktigste oppgaver, både i omfang og ressursbruk. Kommunen har ansvar for grunnskolen. For Høyre er innhold og kvalitet i skolen det viktigste, og vi er opptatt av at det ikke skal gå på bekostning av skolestruktur. Stange Høyre ønsker fokus på kvalitet i skolen; gode skoler til alle elever og attraktive arbeidsplasser for lærerne. Nyutdannede lærere er spesialisert i et eller to fag, og det vil være vanskelig å gi disse heltidsstillinger på små skoler med få elever og klasser. Det er også vanskeligere å gi lærerne et større faglig miljø på små skoler.

En god skole gir elevene kunnskap, og bidrar til at den enkelte kan forme sin egen fremtid, uavhengig av bakgrunn. Hovedutfordringen er at for mange elever har store kunnskapshull etter 10 års skolegang, særlig gjelder dette innen norsk og matematikk. Dette gjør at mange ikke fullfører eller består videregående opplæring. Målet er at alle skal fullføre videregående skole.

Tidlig innsats må være en arbeidsform i hele skoleløpet. De elevene som henger etter i lesing, skriving og matematikk i åttende klasse, skal ha rett til intensivopplæring. Samtidig må vi sørge at de mest skoleflinke elevene får utfordringer, slik at de ikke kjeder seg i skolen.

Skolens kjernevirksomhet er elevenes læring, og denne må sikres gjennom høy kompetanse hos lærerne. Hvis våre elever skal oppnå læringsmål og bedre resultater på nasjonale prøver, er det viktig med målrettede tiltak.

Stange Høyre ønsker en endring i tråd med opprinnelig forslag fra kommunedirektøren. Elever fra Åsvang, Bredablikk og Solvin flyttes til Romedal. Elever fra Espa flyttes til Tangen. Nødvendig oppgradering på skolene i Romedal og Tangen gjøres for å ta imot de nye elevene, samt nybygg på Stange skole.

Stange Høyre vil

- Iverksette et kontinuerlig samarbeid mellom hjem og skole for å fremme en konstruktiv kultur for læring.
- Styrke kontaktlærerrollen.
- At kommunen skal tilrettelegge for god utnyttelse av «Lærerløftet», som har gitt Stangeskolen store muligheter for å etter- og videreutdanne et stort antall av lærerne våre.
- Sørge for leksehjelp der skolen mener at behovet er størst.
- At elever som henger etter i lesing, skrijving og matematikk i åttende klasse skal ha rett til intensivopplæring.
- Gi ekstra utfordringer til skoleflinke elever som ønsker å strekke seg litt lenger. Gi elever på ungdomsskolen mulighet til å ta fag på videregående nivå.
- Ha måling i skolen og åpenhet om resultatene. Dette vil gi lærere, rektorer, foreldre og ikke minst skoleeieren mer grunnlag for å diskutere hvor innsatsen må settes inn.
- Sørge for en god rådgivings- og skolehelsetjeneste på skolene.
- Forplikte alle skoler til å drive aktiv mobbeforebygging og delta i anti-mobbeprogram.
- Sørge for at alle rektorer har rektorskolen eller annen form for lederkompetanse for å kunne utføre profesjonelt lederskap.
- Forenkler og redusere omfanget av unødvendig byråkrati og rapporteringskrav i skolen.
- Støtte opp om fylkeskommunens arbeid med videregående opplæring ved å opprette flere læreplaner i kommunen. Målet er å ha minst to læreplaner per 1000 innbyggere.
- Ha en fremtidig skolestruktur som sikrer bærekraftig dimensjonering, lokalisering og finansiering basert på nåværende og fremskrevne elevtall.

Barnehager

Barnehagen skal gi barn en trygg og god omsorg, og samtidig stimulere til lek og utvikling på barns premisser. Ansatte er barnehagens viktigste ressurs. God kvalitet er avhengig av de som jobber der.

Stange Høyre vil

- At Stange fortsatt skal ha en god miks av både kommunale og private barnehager.
- Styrke kvaliteten i barnehagene gjennom å sikre pedagogtettheten og styrke etter- og videreutdanningen for de ansatte.
- Gi nødvendig hjelp til barn som har svake språkfærdigheter, og legge til rette for at alle barn skal beherske norsk før skolestart.
- Inntektsgradere foreldrebetalingen for familier med lav inntekt.
- Jobbe for at Stange kommune kan legge til rette for to barnehageopptak i året.
- Utvikle samarbeidet med private aktører om bygging og drift av barnehager.

Helse og omsorg

Kvalitet, valgfrihet og trygghet i omsorgen er viktigere enn hvem som er eier og drifter. Et mangfoldig tilbud vil gi en bedre og mer individrettet tjeneste. Målet er at innbyggerne skal føle seg trygge og ivaretatt, og kunne regne med forutsigbare tjenester. Det blir flere eldre i årene som kommer, og dette er en utfordring også Stange kommune må ruste seg til. Med en befolkning med flere hjelpetrequende enn i dag, vil det være nødvendig å se på hele helseområdet og sette søkelys på å tilby gode og forutsigbare tjenester.

Stange Høyre vil

- Få en utredning over fremtidig behov for sykehjemsplasser, omsorgsboliger, avlastningsplasser og antall ansatte og innarbeide dette i planverk og budsjetter
- At utbygging av omsorgsboliger legges ut på anbud og bygges i samarbeid med private utbyggere.
- I samarbeid med trepartssamarbeidet mellom administrasjon, politikk og ansatte se på tiltak for å få ned sykefravær, øke antall hele stillinger, lette rekruttering og beholde ansatte.
- Få inn tilrettelagte arbeidsplasser også i helsetjenesten.
- Mener at turnusen til hjemmetjenesten bør settes opp slik at brukerne får færrest mulig å forholde seg til.
- Sørge for tilbud for heltidsstillinger for de som ønsker det.
- At brukere av omsorgstjenester skal kunne velge mellom offentlige og private tilbud betalt av kommunen.
- Forbedre aktivitetstilbudet ved sykehjemmene.
- Støtte opp aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere som et viktig tiltak for å hjelpe personer som har falt utenfor yrkeslivet til å komme seg i jobb.

- Ta i bruk moderne teknologiske hjelpemidler både i hjemmene og på institusjonene for å gi brukerne av helsetjenester bedre og tryggere tjenester. Dette vil også være til hjelp for de ansatte.
- Videreføre metoden hverdagsrehabilitering i hjemmetjenesten.
- Prioritere forebyggende helsearbeid innen rus og psykiatri.
- Gi støtte til besøkstjenester som drives av frivillige organisasjoner. Ensomhet er utbredt i vårt samfunn.
- Gi støtte til møteplasser hvor eldre og unge kan møtes og hvor det er aktivitet. Dette kan gjøres i samarbeid med kulturskole, kor, skolemusikken, frivillige lag og foreninger.

Kommuneutvikling og økonomi

Firefelts E6 og dobbelt jernbanespor til Stange gir oss muligheter som vi må utnytte. Stange skal være en god kommune å bo i, med gode tjenester og gode muligheter for å etablere og utvikle arbeidsplasser. Vi skal legge til rette for tilflytting av familier og gründere, slik at skatteinntektene øker. Stange kommune har god økonomi, men Høyre er bekymret for høy lånegjeld. Med de investeringsplaner som nå foreligger, vil gjelden øke betydelig. Dette er årsaken til at vi stemte for at Tingvold burde selges til en utbygger som kunne bygge flerbruks hus med leiligheter i etasjene over. Kommunen kunne deretter leie lokaler til kulturaktiviteter uten å måtte øke lånegjelden, men bevilge penger til leie over de årlige budsjetter.

Det er etter vår mening ikke noe mål at kommunen skal eie så mange eiendommer som i dag; dette medfører drifts- og vedlikeholdskostnader i mange år framover. Vi har hatt flere renteøkninger det siste året, noe som har gitt stort utslag på kommunens rentekostnader. I tillegg kommer det utfordringer med flere eldre. Økt tilflytting medfører også behov for utbygging av skoler og barnehager med mer.

Høyre ønsker å redusere eiendomsskatten og på sikt fjerne den helt. Skatten rammer urettferdig, da de som har lav inntekt eller pensjon må betale det samme som de med veldig høye inntekter. Mange som er pensjonister i dag bygde husene sine i 1950-60 årene, og de har hatt en veldig høy verdistigning. Det hjelper lite at eiendommen er mye verdt hvis man ikke har penger til å betale eiendomsskatten.

Eiendomsskatten utgjør mange titalls millioner i inntekter pr år for kommunen, og det vil være vanskelig å fjerne den over natten, men en gradvis reduksjon bør være mulig å få til.

Stange Høyre vil

- Utrede fordeler og ulemper ved kommunesammenslåing med Hamar kommune
- Utvikle flere næringsarealer. Arealer i nærheten av Stange, Tangen og Romedal må utvikles for å bli mer attraktive for arbeidsplasser som trenger nærhet til kollektivtransport til Gardermoen og Oslo-området. Utvikle området Sørli/Skavabakken.
- At kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for nye etableringer.
- Stange Høyre vil arbeide for at alt beredskapsarbeid prioriteres i kommunen.
- Bygge ut fibernettverk i hele kommunen.
- Støtte og utvikle attraktive boområder i Stange i samarbeid med private utbyggere.
- Selge Åkersvika hageby til utbyggere.
- Utvikle lokalt næringsliv ved å se på støttetiltak for etableringer i startfasen.
- Se på eiendomsporteføljen og selge det som kommunen ikke trenger. Vurdere å legge til rette for at de som leier kommunal bolig kan få kjøpe boligen.
- Ha en bedre plan for vedlikehold av kommunale eiendommer.
- At omstillingsprosessen i kommunen skal fortsette.
- Konkurransetsette renhold/vedlikehold av kommunale eiendommer.
- At innleid arbeidskraft skal ha ordnede lønns- og arbeidsvilkår i henhold til norsk lov og avtaleverk.
- Bidra til at utbygging av IIseng fengsel kan gå så raskt som mulig
- Arbeide for at eiendomsskatten ikke skal økes, men på sikt reduseres og fjernes helt.
- Utvikle en god sentrumsplan/strategi for bedre samarbeid mellom gårdeiere, leietakere og kommunen for å videreutvikle Stangebyen.
- Støtte trepartssamarbeidet mellom administrasjon, politikk og ansatte med mål om å skape et godt arbeidsmiljø og å redusere sykefravær.

Landbruk

Stange er en av de største jordbrukskommunene i landet, med gode forhold for produksjon av mat sett i et nasjonalt perspektiv. Hele 97 prosent av arealet vårt er landbruk eller skogbruk. Vi er stolte av Stanges mange dyktige og innovative bønder, og ønsker å legge til rette for et sterkt landbruk også i fremtiden. Bærekraftig og lønnsomt landbruk er dessuten viktig for matproduksjon, beredskap, bosetting, bevaring av kulturlandskapet og lavere utslipp av klimagasser. Stange Høyre er opptatt av dyrevem, og kommunen må arbeide tett med landbrukets organisasjoner, Mattilsynet og andre myndigheter for å sørge for at de som ikke følger dagens regelverk følges opp, og at tiltak iverksettes.

Kun 3% av alt landareal i Norge er dyrkbar mark. Selvforsyningsgraden i Norge er liten, ca. 40% i 2020, og det er et mål at denne bør heves til 50%. Økt matkornproduksjon blir et ledd i dette. Omdisponering av dyrka mark må reduseres for å kunne øke matproduksjonen og opprettholde matberedskapen. Jordvern handler om å sikre dagens befolkning og våre etterkommere muligheten til å dyrke egen mat på egen jord. Det handler også om beredskap

Stange Høyre vil

- Gi bonden, som selvstendig næringsdrivende, større muligheter for lønnsom drift ved å kunne investere i og utnytte egen eiendom. Vi vil være en garantist for mindre byråkrati, en JA-holdning og støtte tiltak som styrker bondens frihet.
- At bærekraften i det norske landbruket styrkes, og bidra til utvikling av distriktene og bøndenes levekår.
- Arbeide for at dyrevem settes på dagsorden.
- Styrke jordvernet. Den næringsrike matjorda er en av Stanges store fortrinn.
- Gjøre det enklere for våre bønder å produsere, markedsføre og selge sine produkter
- Støtte merkevarekampanjer og andre tiltak for å løfte Stange som en attraktiv bygd å drive landbruk og skogsdrift. Vi vil bidra til stolte og produktive bønder.

- At lokal matproduksjon og lagringskapasitet tas inn i kommunens beredskapsarbeid.

Samferdsel og miljø

Stange Høyre ønsker å prioritere tiltak som er viktig for miljø og myke trafikanter. Det er spesielt viktig å sikre trygge skoleveier. Stange Høyres mål er en effektiv og miljøvennlig samferdsel som får folk og varer trygt og raskt fram. Omstilling til nullutslippsteknologi i transportsektoren er helt sentralt for å redusere klimagassutslippene.

Stange Høyre vil

- Arbeide for å styrke det regionale kollektivtilbudet i kommunen.
- Arbeide for flere hurtigladepunkter/ladestasjoner for el-biler.
- Samarbeide med Hamar i konseptet sykkelbyen Hamar med bysykler i Ottestad-området.
- Fjerne bompenger på sideveier. Hvis prosjektene gjøres billigere, er det beste å redusere satsene.
- Arbeide for bedre vedlikehold av kommunale veier.

Offentlig innkjøpsmakt og regelverk er et viktig virkemiddel for å utvikle miljøteknologi og ta i bruk miljøvennlige løsninger. Alle kommunale bygg bør redusere energibruken. Investeringer til dette må lønne seg i et 10-20 års perspektiv. Vedlikehold av bygningsmassen er viktig.

Stange Høyre vil

- Stille krav til utbyggerne om et CO₂-regnskap og bruk av miljøvennlig teknologi i byggefasen.
- Ha mest mulig bruk av tre i nye bygg og føringer på materialbruk i nybygg.
- At nye bygg planlegges med løsninger som minimaliserer energibehovet.

- Vurdere bygging av solcellepaneler på kommunale bygg.
- Støtte foreninger som jobber med tiltak som fjerner og reduserer plastavfall i Mjøsa, med et spesielt fokus på mikroplast.
- At kjøretøyparken til Stange kommune driftes slik at klimagassutslippene blir minst mulig.
- Støtte ivaretagelse av biologisk mangfold. Kommunen må tenke på hvordan vi forvalter kommunale eiendommer/veier.

Kultur, idrett og frivillighet

Alt kan ikke løses av det offentlige, men vi kan legge til rette for at frivilligheten, idretten og kulturlivet kan blomstre. Vi må bygge opp under og støtte den enorme innsatsen som legges ned av frivillige lag, menigheter og organisasjoner. Kulturlivet bidrar til å utfordre oss og til å åpne oss for det ukjente. Kunst og kultur er viktig for folkehelsen og til glede for den enkelte og samfunnet rundt. Høyre vil føre en helhetlig og aktivt støttende tros- og livssynspolitikk, som anerkjenner tros- og livssamfunnenes rolle og betydning for enkeltmennesker og samfunnsskapende kraft.

Stange Høyre vil

- Arbeide for at vestbygdvegen med tilhørende gårder og næringsvirksomhet legges inn i «Nasjonale turistveger»
- At kommunen skal støtte «Matutdeling i Stange»
- Sikre den kulturhistoriske betydning som våre kirker representerer gjennom forutsigbare økonomiske rammer og et godt samarbeid med kirkelig fellesråd.
- Støtte kommunale planer og den frivillige innsatsen for å utvikle og vedlikeholde turstier, inkludert IIsengstiene, Ottestadstien og pilegrimsvegen mot Nidaros som går gjennom kommunen.
- Støtte biblioteket som naturlig møteplass og arena for debatt og folkeopplysning. Biblioteket er en viktig kulturformidler og et sosialt samlingssted i Stange. Alle bør ha mulighet til å få adgangskort som gir tilgang til biblioteket døgnet rundt.
- Videreutvikle Stange kulturskole, som er den eldste i Hedmark, og som gir barn og ungdom undervisning i musikkinstrumenter, dans, teater og billedkunst.
- Satse på breddeidrettsanlegg og tilrettelegge for at alle som ønsker kan delta i fysisk aktivitet.
- Tilrettelegge for bedre folkehelse ved å støtte tiltak som turstier, skiløyper, fotballøkker og ha åpne haller og svømmebasseng utenom organisert idrett.

- Støtte Stange Sportsklubbs planer om bygging av storhall
- Gi frivillige lag og organisasjoner mulighet til rimelig leie av kommunale bygg til kultur, idrett eller andre frivillighetsformål.
- At bautaer og minnesmerker skal vedlikeholdes og pusses opp, slik at man enkelt kan lese teksten.

Innvandring og integrering

Europa står midt i den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig. Norge har innen 2022 tatt inn 40 000 flyktninger fra Ukraina. Stange kommune har tatt imot 150 flyktninger, og det forventes samme antall i 2023. Vi må være forberedt på at flyktningstrømmen øker, og at også Stange Kommune må ta imot et høyere antall flyktninger. Stange Høyre mener at vi må ha et system som gjør at vi raskt tilpasser oss store flyktningkriser, og får flyktningene ut i kommunene til bolig og arbeid eller utdanning.

Stange Høyre vil

- Sikre tilstrekkelig kvalifisert tolkekapasitet.
- Sikre at barn og unge fra Ukraina får både morsmålsopplæring og norskopplæring.
- Sikre et hurtigspor ut i arbeid og utdanning.
- Evaluere integreringsarbeidet for å trekke lærdom fra denne pågående flyktningkrisen.

Stange Høyre har som mål å

- Gi alle en god start i livet. Alle innvandrerbarn skal ha gode oppvekst- og utdanningsvilkår, som gir dem mulighet til å lykkes, uavhengig av foreldrenes bakgrunn.
- Sørge for gode og stabile bomiljø for alle.
- Sørge for at innvandrene i større grad tar del i det norske samfunnet, og kommer ut i jobb.
- Sikre at alle kan leve frie og selvstendige liv uten tvang, trusler og vold.
- Sørge for at ingen lever i frykt for å bli utsatt for hatefulle ytringer eller vold basert på hudfarge, nasjonalitet, legning eller religiøs tro.

Flere må inkluderes i arbeidslivet

For mange innvandrere står utenfor arbeidslivet. I 2021 var 68,9 prosent av innvandrene mellom 20 og 66 år sysselsatt, mens tallet for Norge var 79,2 prosent. Stange Høyre mener at det er viktig å slippe til alle gode krefter, også for å få flere i arbeid. Private, ideelle og offentlige må jobbe sammen.

Stange Høyre har tro på

- At introduksjonsprogrammet er tilpasset den enkelte, og at aldersgrensen økes fra 55 til 60 år.
- At kommunen har som mål at 5 prosent av alle ansettelse skal være personer med innvandrerbakgrunn, nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en.
- At kommunen samarbeider med bedrifter for å inkludere flere innvandrere i arbeidslivet.
- At dagens regler om adgang til innleie av arbeidskraft og innleie fra bemanningsbyråer bør beholdes.
- Å legge til rette for sosiale entreprenører som skreddersyr programmer for å integrere innvandrere i arbeidslivet.